

20
24

JAAERVERSLAG

MUSEUM
STAD APPINGEDAM

Museum Stad Appingedam

Jaarverslag 2024

Mei 2025

Museum Stad Appingedam
Wijkstraat 25
9901 AE Appingedam
0596-680168
info@museumstadappingedam.nl
www.museumstadappingedam.nl

Inhoud

Voorwoord namens het bestuur	4
Inleiding	5
1. Tentoonstellingen, activiteiten & samenwerking	7
1.1 Tentoonstellingen	7
1.2 Activiteiten	9
1.3 Samenwerking	11
2. Bezoekers	12
3. Collectie	13
3.1 Schenkingen	13
3.2 Aankoop	13
3.3 Collectiebeheer	14
3.4 Bruiklenen uit	14
3.5 Depot	14
4. Educatie	15
5. Project Nieuwe presentatie 'Wat een stad'	16
6. Communicatie en PR	17
7. Kalkoven	18
8. Organisatie	19
8.1 Medewerkers	19
8.2 Vrijwilligers	20
8.3 Bestuur st. Museum Stad Appingedam	20
8.4 Culturele Codes	21
9. Donateurs, sponsors, subsidiegevers en partners	22
10. Blik op de toekomst	23

Bijlage

- Jaarrekening

Voorwoord

Het jaar 2024 was voor het museum een roerig jaar.

We dreigden onze reguliere subsidie van de provincie Groningen te verliezen. De Kunstraad had ons niet met een voldoende beoordeeld. We hebben samen met de gemeente Eemsdelta er alles aangedaan om de Kunstraad en de provincie Groningen te overtuigen om dit besluit te heroverwegen. Temeer omdat we in een vernieuwingsslag met ons museum zitten. Het project “Wat een Stad” werd door de provincie ondersteund met een aanzienlijk subsidiebedrag. Het benodigde bedrag voor de vernieuwing is volledig via subsidies binnengekomen, zodat we gestart zijn met de uitrol van onze plannen. Gelukkig hebben we, weliswaar uit een andere regeling, de noodzakelijke reguliere subsidie gekregen voor de komende 2 jaar.

We gaan de komende periode volop aan de slag met de aanbevelingen van de Kunstraad, zodat we op termijn weer onderdeel kunnen uitmaken van de reguliere subsidietoekenning.

We hebben het afgelopen jaar maar liefst 4 wisseltentoonstellingen georganiseerd. Verder in dit jaarverslag leest u daar meer over. Het afgelopen jaar heeft het bestuur 5 keer vergaderd met de directie en zijn de verslagen daarvan schriftelijk vastgelegd. Het bestuur heeft ook jaarlijks meerdere overleggen met haar subsidieverstrekters.

Het bestuur vindt het belangrijk om – in lijn met de Code Cultural Governance - zijn werkwijze nader toe te lichten. Bij Museum Stad Appingedam is een helder onderscheid tussen de taken en verantwoordelijkheden van het bestuur en de directeur. Het bestuur en de directeur zijn, ieder vanuit hun eigen rol, verantwoordelijk voor het naleven van de Code Cultural Governance en de verankering daarvan in de organisatie.

In oktober deelde onze directeur, Cynthia Heinen, ons mede dat zij per 1 januari 2025 haar functie wilde beëindigen. Cynthia heeft ruim 16 jaar bij het museum gewerkt. We zijn haar veel dank verschuldigd voor de wijze waarop zij het museum op de kaart heeft gezet. Gelukkig zijn we erin geslaagd om een goede opvolging te regelen. Met ingang van 01-04-2025 wordt Sabine Nienhuis benoemd als nieuwe directeur van het museum. Zij wordt daarbij ondersteund door Suzan Veldpape, die eveneens op 01-04-2025 wordt benoemd in de functie van conservator. We hebben als bestuur volop vertrouwen in deze opvolging.

Wij zijn onze subsidieverstrekters, de provincie Groningen en de gemeente Eemsdelta, donateurs, schenkers en bruikleengevers veel dank verschuldigd. En zeker past hier ook een woord van dank voor onze medewerkers en het fantastische team van vrijwilligers. Namens het bestuur wens ik alle lezers van dit jaarverslag veel leesplezier.

Steven Helfrich, voorzitter

Inleiding

2024 was een jaar van uitersten voor Museum Stad Appingedam. Het museum heeft de benodigde subsidies voor het project 'Wat een stad! Vernieuwing van de vaste presentatie' succesvol binnengehaald, en eind 2024 een start kunnen maken met de vernieuwing.

In 2024 openden drie aansprekende tentoonstellingen, waaronder de actuele en spraakmakende tentoonstelling 'Goed Fout', waarvoor directeur Cynthia Heinen mocht aanschuiven bij RTV Noord. In het voorjaar wisten de jongste museumbezoekers hun weg naar het museum goed te vinden. Verschillende schoolklassen brachten een bezoek, zowel in samenwerking met Culturele Mobiliteit Groningen als op eigen initiatief. Het hele jaar vonden er diverse activiteiten plaats in en rond het museum.

Halverwege het jaar werd duidelijk dat Museum Stad Appingedam de Kunstraad niet voldoende heeft kunnen overtuigen van het belang van het museum voor de regio, ondanks het rijke programma met uiteenlopende en relevante tentoonstellingen met bijbehorende activiteiten die het museum de afgelopen jaren uitvoerde en het geplande vernieuwingstraject van de vaste presentatie. Dit leidde tot een negatief advies van de Kunstraad aan de Provincie Groningen met betrekking tot de meerjarige cultuursubsidie.

Samen met de gemeente Eemsdelta stuurde het museum een brief naar gedeputeerde Van Dekken. Dit resulteerde in een heroverweging, waarna de provincie in december heeft besloten dat MSA voor doorontwikkeling in aanmerking komt voor subsidie uit de regeling Versterking Erfgoedsector, onderdeel van de 'Thuis in Groningen'-strategie van de provincie, voor de periode van 2 jaar. Wij zijn heel blij dat de provincie de belangrijke positie van het museum in de keten van het regionale museale erfgoed erkent.

Naast het project 'Wat een stad! Vernieuwing van de vaste presentatie' is MSA aan het eind van 2024, in overleg en samenwerking met de gemeente Eemsdelta, gestart met een ontwikkeltraject om de positie van het museum te verstevigen. Hierbij wordt het museum ondersteunt door de coöperatie 'Sterke Musea'. Dit traject biedt het museum niet alleen de kans om haar plannen verder te versterken, maar ook om een stevige basis te leggen voor de toekomst.

Met deze ontwikkelingen kijkt Museum Stad Appingedam met hernieuwde energie vooruit en blijft het zich inzetten voor het behoud van het cultuurhistorisch erfgoed en het verder ontwikkelen van Museum Stad Appingedam als onmisbare cultuurpijler in de regio.

Tot slot was 2024 ook het jaar waarin directeur Cynthia Heinen, die zich 16 jaar lang heeft ingezet voor het museum, haar vertrek aankondigde, per 1 januari 2025. Met haar jarenlange inzet heeft Cynthia veel voor het museum betekend.

Sabine Nienhuis
Directeur

1 Tentoonstellingen en activiteiten

1.1 Tentoonstellingen

'Damster schilders in de schijnwerpers'

Tot en met 25 februari

In de rijke geschiedenis van Damster schilders onderscheiden zich vier kunstenaars waarvan het museum een prachtige collectie bezit: Jan Stuiver, Karel Arkema, Louïs de Jonge, en Wiep Zanstra. Hoewel zij allemaal in Appingedam woonden en werkten, vertoont hun stijl opmerkelijke verschillen. Tegelijkertijd zijn er ook overeenkomsten te vinden: de invloed van de Groninger Kunstkring De Ploeg is het duidelijkst aanwezig bij Karel Arkema, hij was dan ook lid van deze groep. Maar zelfs bij Stuiver is deze invloed zichtbaar. De bezoekers kregen een divers beeld te zien van hun creaties, hun levens, en de stad Appingedam en haar omgeving. Met bruiklenen van particulieren.

'Kleurrijk Wit'

16 maart t/m 16 juni

Bezoekers ontdekten aan de hand van diverse objecten – van schilderijen van Henk Helmantel en Chinees porselein tot Friese tegeltjes en ivoor – hoe veelzijdig en gelaagd de kleur wit is. Daarnaast bood de tentoonstelling inzicht in de betekenis en het gebruik van wit door de eeuwen heen. Hoe werd deze kleur vroeger toegepast? Welke symboliek heeft wit in verschillende culturen, zowel toen als nu?

De expositie werd verrijkt met bijzondere bruiklenen van onder andere Museum Helmantel, de Jan Mense van Diepenstichting en kunstenares Lia van Kesteren.

Kleurrijk Wit

Rokerskamer Goed Fout

'Ode aan de Oogst'

17 juli t/m 10 november

In de tentoonstelling 'Ode aan de Oogst', toonden drie Groninger kunstenaars – Huib van der Stelt (schilderkunst), Anuschka de Smidt (schilderkunst) en Ibo Heeres (houtsnijwerk) – hun unieke visie op het Groninger landschap.

De tentoonstelling bood een bijzondere wisselwerking tussen dynamiek en verstillings. Het werk van Huib van der Stelt kenmerkte zich door expressieve beweging en krachtige kleurcontrasten, terwijl de schilderijen van Anuschka de Smidt en de houtsnijwerken van Ibo Heeres juist een meer ingetogen en meditatieve sfeer oproepen. Dit contrast maakte de expositie spannend en gelaagd, waardoor bezoekers op verschillende manieren het landschap konden ervaren.

De feestelijke opening werd verricht door Piet Glas, een biologische boer van de Eikemaheert in Stedum. Om de verbinding met het Groninger landschap verder te versterken, waren tijdens de tentoonstelling biologische sappen van deze boerderij verkrijgbaar in de museumwinkel.

'Goed Fout – veranderende inzichten vanaf de 20ste eeuw'

29 november – 30 maart 2025

Tijden veranderen en inzichten ook. Twintig jaar geleden praatte nog niemand over woke, inclusiviteit en cancellen van historische helden. Hoe moet je als museum daarmee omgaan? De tentoonstelling is niet bedoeld om de bezoeker te vertellen wat goed of fout is, dat is ook niet de taak van een museum. Wel om meer inzicht te geven, de achtergronden te schetsen en te laten zien dat geschiedenis altijd een interpretatie is door de bril van het moment. De tentoonstelling is herkenbaar voor meerdere generaties: waar de één om glimlacht, za de ander de wenkbrauwen fronsen. Een tentoonstelling met inzichten en achtergronden die de bezoeker uitnodigen om hierover in gesprek te gaan. Met bruiklenen van particulieren.

1.2 Activiteiten

'Historiedag

24 februari 2024

Op zaterdag 24 februari organiseerde het museum een Historiedag, met verschillende activiteiten in het museum, waaronder demonstraties van ambachten als houtsnijwerk en glas in lood maken. Kinderen konden een speurtocht doen en zelf houtbewerken.

Museumweek

30 maart tot en met 5 april 2024

Tijdens deze week konden bezoekers met een geleende museumkaart het museum bezoeken. MSA heeft hieraan extra aandacht geschonken op de socials.

Onthulling historische regenwaterbak

Op 12 april 2024

Op deze dag werd de gerestaureerde regenwaterbak tegenover het museum feestelijk onthuld. Dit historische monument werd in 2006 ontdekt tijdens werkzaamheden en is door de stichting AIPOF (Stichting Archeologisch Informatiepunt Oost-Fivelingo Appingedam) gerestaureerd. MSA werkt samen met deze stichting: uitgebreide informatie over de (historie van) de regenwaterbak is te vinden op de website van MSA.

Artiveer

31 mei, 12 juli en 6 september 2024

Artiveer is een cultureel evenement in Appingedam, mede georganiseerd door MSA. Tijdens drie dagen kon het publiek wandelend en varend op de rondvaartboot genieten van de Damster cultuurhistorie, kunst en een hapje en drankje. Diverse musea, galerieën, kerken en horeca in Appingedam werken mee aan dit evenement.

Onthulling regenwaterbak

Artiveer

Coopluydenmarkt

2 augustus 2024

Tijdens de Coopluydenmarkt, een drukbezochte historische jaarmarkt in het centrum van Appingedam is de entree voor het museum gratis, om zo iedereen de mogelijkheid te bieden het museum te bezoeken. Ook het museum is met een kraam vertegenwoordigd op de markt. In de museumtuin konden bezoekers koffie/thee drinken op een van de zitjes, waar veel gebruik van werd gemaakt.

Bie Daip workshops

24 en 25 augustus 2024

Tijdens het populaire Bie Daip-festival konden bezoekers deelnemen aan diverse workshops in de Grote Zaal van het museum, verzorgd door werkgroep Jigdolls & Limberjacks en artiest Hans Weehuizen - Playing the bones.

Open Monumentendag

14 en 15 september 2024

Het museum en de kalkoven zijn deze dagen gratis te bezoeken, zo heeft iedereen de gelegenheid om een bezoek aan het museum en de kalkoven te brengen. Dit jaar was de kalkoven voor het eerst geopend op Open Monumentendag en werden bezoekers rondgeleid door een vrijwilliger, 204 geïnteresseerden kwamen hierop af.

Demonstratie houtsnijwerk Ibo Heeres

2 november 2024

Houtbewerker en exposant Ibo Heeres gaf een demonstratie in het bewerken van hout en ging met bezoekers in gesprek over zijn houtsnijwerk, te zien in de tentoonstelling 'Ode aan de oogst'.

Avondopenstelling museum

8 november 2024

Het museum opende 's avonds haar deuren voor een bijzondere beleving. In elk vertrek stonden medewerkers en vrijwilligers in historische kleding klaar om verhalen te vertellen en vragen te beantwoorden.

Historische avond

Publieksdag Microscopie

9 november

MSA doet sinds twee jaar mee aan de Publieksdag Microscopie, een initiatief van Faculteit Science and Engineering van de Rijksuniversiteit Groningen. Tijdens deze dag konden bezoekers voorwerpen uit onze collectie en/of een zelf meegebracht voorwerp bekijken onder de microscoop.

Kerstmarkt en kaarslichtavond

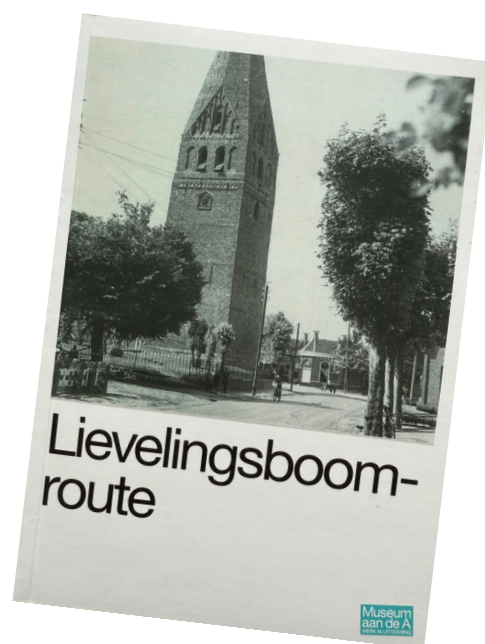
13 december

Op woensdag 13 december organiseerde het museum een kerstmarkt in het museum en het Oude Raadhuis (tegenover het museum). Diverse (lokale) standhouders, waaronder 'Juffertje in het Groen en NensArt, stonden met een kraam in de stijlkamers en grote zaal van het museum met brocante, kunst, kerstversiering, sieraden, tassen en meer. Het museum was versierd in Dickens' stijl en de tuin en het museum werden tegen de avond verlicht met kaarslicht.

Samenwerking

In 2024 ging de documentaire 'Lievalingsboom' in première, over bijzondere Groninger bomen. Aanleiding voor Museum aan de A om een gelijknamige fietsroute te ontwikkelen. In november 2024 is het boekje 'Lievalingsboomroute', een fietsrouteboekje langs bijzondere bomen, uitgebracht. De bijzondere gele kornoelje in de museumtuin, de oudste in Nederland, is ook opgenomen in het boekje.

Het boekje is een initiatief van o.a. Museum aan de A, Groninger Archieven, Bomenstichting, Visit Eemsdelta, Museum Stad Appingedam en anderen, en is verkrijgbaar in het museum.

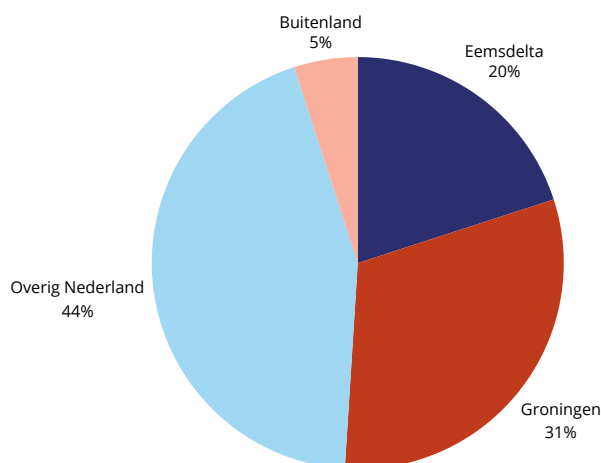
2 Bezoekers

Het totale aantal bezoekers in 2024 is bijna gelijk aan dat van 2023, ondanks het wegvallen van een jaarlijkse tocht met circa 950 deelnemers. Het aantal betalende bezoekers liet een mooie stijging zien: bijna 6% meer ten opzichte van het percentage betalende bezoekers in 2023. Dit laat zien dat steeds meer mensen de weg naar Museum Stad Appingedam weer weten te vinden, een positieve ontwikkeling. We zijn erg blij met het groeiende aantal schoolbezoeken; in 2024 bereikte het aantal schoolkinderen zelfs het hoogste niveau van de afgelopen 6 jaar. Dit onderstreept het belang van ons educatieve programma, een groei die we de komende jaren willen voortzetten en verder versterken.

Tabel bezoekersaantallen over de afgelopen 5 jaar:

jaar	betalend	gratis	totaal
2024	3353 (63%)	1970	5323
2023	3252 (58%)	2377	5629
2022	3149 (73%)	1174	4323
2021	2006 (83%)	412	2418
2020	2057 (89%)	244	2301

Taartdiagram met herkomst van de bezoekers op basis van postcodecijfers. Van 3134 bezoekers konden we de herkomst registreren.

3 Collectie

In 2024 mocht MSA de collectie uitbreiden met een aantal prachtige schenkingen. Daarnaast heeft het museum de Groninger zilvercollectie kunnen uitbreiden door de aankoop van een bijzondere zilveren brandewijnkom.

3.1 Schenkingen

- Een zilveren klepkan uit 1705, gemaakt door de Groninger zilversmid Pieter Kleiwert. De kan is typisch Gronings en de eigenaren hebben altijd in de buurt van Appingedam gewoond. Na het overlijden van de laatste eigenaar uit de familie, mevrouw C.G. van der Molen-Sierts, is de kan door de heer Van der Molen aan het Museum Stad Appingedam is geschonken. Om de twee jaar wordt de kan afwisselend geëxposeerd in het museum en in de Groninger Zilverkamer.
- 5 schilderijen en een tekening van Rieks Pepping (1949-2020), Jukwerd, geschonken door mevr. A. de Jong.
- Schilderij 'Gezicht op Jukwerd', Klaas Vegter, 1937, geschonken door dhr. E. Noordhof.

MSA volgt bij het aannemen van schenkingen de museumstandaard, onderdeel van de museumregistratie. Dit is beschreven in het collectieplan.

3.2 Aankoop

Het museum heeft een bijzondere zilveren brandewijnkom aangekocht. De brandewijnkom is vervaardigd door de Damster zilversmid Reinder Frima rond 1750.

Zilveren brandewijnkom Reinder Frima

Schenking zilveren klepkan

3.3 Collectiebeheer

De collectie wordt geregistreerd in collectieregistratieprogramma Atlantis. Een deel van de collectie is online te zien op Collectie Nederland. Op termijn zal de collectie ook te zien zijn in de Collectie Groningen. Een erfgoedcoach van Erfgoedpartners begeleidt ons in dit traject. Daarnaast zal de collectie ook op de eigen website toegankelijk zijn. De informatie over de collectie zal eveneens via touchscreens in de nieuw te realiseren vitrinekasten, onderdeel van het vernieuwingsprogramma 'Wat een stad!', te zien zijn.

3.4 Bruiklenen uitgaand

Het Veenkoloniaal Museum in Veendam heeft van ons het schilderij 'Whippet' van Otto Eerelman in bruikleen gekregen voor de tentoonstelling 'Edele Kunst. Over luxepaarden en werkpaarden'.

Museum Menkemaborg heeft van ons het kasboek van de familie Alberda van Ekenstein van de borg Ekenstein in bruikleen gekregen voor de tentoonstelling 'Heer en knecht. De Alberda's en hun personeel'.

3.5 Depot

Het depot van het museum is in 2023 verhuisd naar de bibliotheek in Delfzijl. Helaas is ook dit slechts een tijdelijke oplossing. Na de verhuizing heeft de depotgroep de collectie in het depot verder gesorteerd en geordend. In 2024 is door de stichting BICSA het poortgebouw van de begraafplaats aan de Jukwerderweg aangekocht. Er vinden gesprekken plaats met BICSA en de gemeente Eemsdelta over de mogelijkheid om in dit gebouw een depotruimte voor MSA te realiseren, gecombineerd met een museale functie over de Tweede Wereldoorlog.

'Whippet', Otto Eerelman, 1914

4 Educatie

Schoolbezoeken

Voor de schoolklassen die het museum in 2024 hebben bezocht hebben we een nieuwe lesbrieft samengesteld voor ons educatieprogramma 'Wat een stad! Appingedam in de Middeleeuwen', die voorafgaand aan het bezoek naar de leerkrachten wordt gestuurd. In 2024 bezochten 305 schoolkinderen met hun klas het museum. Een deel hiervan was in samenwerking met de Stichting Kunst & Cultuur, een initiatief die het mogelijk maakt voor scholen om een erfgoedinstelling te bezoeken. Voor het vervoer naar het museum wordt gebruik gemaakt van de 'Erfgoedbus', een bus van het Bus en Trammuseum. Daarnaast hebben een aantal scholen en kindcentra op eigen initiatief het museum bezocht.

De kinderen krijgen tijdens hun bezoek een rondleiding door het museum en maken onder begeleiding van een vrijwilliger van het museum een rondleiding door de stad.

Educatieve activiteiten

Op de Historiedag in februari konden kinderen tijdens de demonstratie van oude ambachten ook zelf aan de slag gaan met o.a. houtbewerking.

Lesbrief MSA

5 Project vernieuwing 'Wat een stad!'

In 2024 hebben we de fondsenwerving succesvol kunnen afronden, waarop in het najaar van 2024 een begin gemaakt is met het vernieuwen van de vaste presentatie. Het project wordt uitgevoerd naast de reguliere programmering en zal daarom gefaseerd worden uitgevoerd. De voortgang wordt bewaakt door de werkgroep Vernieuwing Vaste Presentatie, die bestaat uit de directeur, managementassistent, junior conservator en twee leden van het bestuur.

Ontwikkelingen:

- Om kinderen te prikkelen en actief te betrekken, gaan we in de nieuwe vaste presentatie gebruik maken van interactieve middelen. In 2024 is het Groningse bedrijf Wild Sea BV gestart met de ontwikkeling van een interactieve game voor kinderen in de leeftijd van ongeveer 6 tot 12 jaar. Deze smartphonegame draait om de middeleeuwse stad, met een focus op de mensen en beroepen in die tijd, en neemt de spelers mee door het hele museum. Door vragen te beantwoorden ontdekken kinderen spelenderwijs de middeleeuwse stad en het leven van de Damsters. De game wordt naar verwachting in het voorjaar van 2025 in het museum geïmplementeerd.
- In september heeft het museum een nieuw kassasysteem geïnstalleerd. Voorheen hielden de baliemedewerkers de registratie van bezoeken en verkopen handmatig bij op papier, maar dit gebeurt nu volledig digitaal in de kassa. Om het systeem goed te leren gebruiken, hebben de baliemedewerkers een instructiemoment gehad.
- De opdracht voor het verwijderen van de kalklaag van de muur van het 13de - eeuwse steenhuis stond gepland voor eind 2024, maar is vanwege uitlopende werkzaamheden verschoven naar januari 2025. Met het blootleggen van de originele muur komt een bijzonder en uniek stukje Appingedam tevoorschijn. Dit historische element, onderdeel van de middeleeuwse stad, versterkt het 'Verhaal van Appingedam' dat het museum wil vertellen, en laat de bezoekers een stukje middeleeuws Appingedam herbeleven.
- De belevenistafel, een tafel met touchscreen, waarop het verhaal van Appingedam interactief wordt weergegeven is besteld en zal begin 2025 geleverd worden.
- Gastconservator Jochem Abbes onderzoekt het verhaal van Appingedam, onder andere in de Groninger Archieven en het gemeentearchief van Eemsdelta. Dit onderzoek vormt de rode draad voor 'Het Verhaal van Appingedam' dat het museum wil vertellen.

Jochem Abbes onderzoekt de buurbrief uit 1327 in het gemeentearchief

6 Communicatie en PR

Social media en website

Naast de eigen website zet MSA actief sociale media in om een breed publiek te bereiken en te betrekken bij het museum. Het museum is goed vertegenwoordigd op zowel Instagram als Facebook, waar regelmatig berichten worden gedeeld over tentoonstellingen, collectiestukken, evenementen en bijzondere verhalen uit de geschiedenis. Op Instagram heeft MSA momenteel 1.010 volgers en op Facebook 847 volgers – aantallen die gestaag blijven groeien.

Media

De media weten het museum goed te vinden. Naast persberichten over schenkingen, activiteiten en andere ontwikkelingen, verscheen op 9 april een lovende recensie van Eric Bos over de tentoonstelling Kleurrijk Wit in het Dagblad van het Noorden. In november kreeg het museum bovendien bezoek van RTV Noord voor een item over de tentoonstelling Goed Fout. Directeur Cynthia Heinen mocht hierover in de studio een toelichting geven tijdens de uitzending.

Overige media

Daarnaast zetten we verschillende promotiekanalen in, zoals advertenties in de Museum & Galeriekrant, Recreatiekrant, Museummagazine (uitgegeven door Erfgoedpartners) en de website VanPlan. Voor tentoonstellingen zorgen we bovendien voor brede zichtbaarheid door het verspreiden van affiches en flyers.

Huisstijl

In november werd het nieuwe logo van het museum onthuld. Na 15 jaar was het tijd voor een frisse, eigentijdse uitstraling die aansluit bij de vernieuwing van de vaste presentatie. Het nieuwe logo zal geleidelijk worden doorgevoerd in alle museale uitingen. In 2025 wordt de huisstijl verder ontwikkeld en geïntegreerd, zodat het museum een consistente en herkenbare visuele identiteit krijgt.

Nieuws - Kunst kijken met Eric Bos

Het ene wit is het andere niet. Ervaar een witte weelde in Appingedam | Kunst kijken met Eric Bos

Op de tentoonstelling 'Kleurrijk Wit' in Museum Stad Appingedam is alles wit. Saai? Integendeel, je ontdekt er dat het ene wit het andere nog niet is. Een zoektocht naar het witste wit.

 Eric Bos
Beeldende kunst 9 april 2024 om 09:30
[Stuur een bericht](#)

Is wit een kleur? Nee, zegt de kleurenexpert. Zeker wel, zegt de kunstenaar. Het ene wit is het andere niet. Daarom heet de expositie in Museum Stad Appingedam Kleurrijk Wit.

Artikel DvhN

Interview RTV Noord

Nieuwsbrief

In 2024 heeft het museum tweemaal een uitgebreide nieuwsbrief in magazinevorm uitgebracht. Dit magazine is speciaal samengesteld voor donateurs, bezoekers en andere geïnteresseerden en biedt een overzicht van alle ontwikkelingen in en rondom het museum. Ook de lokale geschiedenis van Appingedam krijgt een prominente plek in de nieuwsbrief, met verhalen over het verleden van de stad en haar inwoners. Terugkerende rubrieken, zoals 'depotschatten' en 'zo as 't was', bieden een unieke inkijkje in verborgen schatten die normaal niet voor publiek te zien zijn.

Om het bereik te vergroten en de toegankelijkheid te verbeteren, is de nieuwsbrief niet alleen in fysieke vorm verspreid, maar ook digitaal beschikbaar gesteld. Hierdoor konden nog meer geïnteresseerden op de hoogte blijven van het laatste nieuws uit het museum.

Nieuwsbrief MSA

7 Kalkoven De Fivel

Sinds de opening in juni 2023 valt Kalkoven 'De Fivel' onder de exploitatie van MSA. Bezoeken aan de kalkoven zijn op afspraak mogelijk (het terrein waarop de kalkoven staat, de gemeentewerf aan de Dijkhuizenweg, is niet vrij toegankelijk), en daarnaast is het een vaste stop voor de rondvaartboot. In 2024 trok de kalkoven meer dan 500 bezoekers, meer dan een verdriedubbeling ten opzichte van de 150 bezoekers in 2023. De kalkoven is eigendom van Stichting BICSA.

Kalkoven De Fivel

8 Organisatie

8.1 Medewerkers

MSA had in 2024 drie betaalde medewerkers in dienst:

Cynthia Heinen – directeur 0,6 fte

Sabine Nienhuis – managementassistent 0,4 fte

Suzan Veldpape – junior conservator 0,4 fte.

Cynthia Heinen heeft in oktober 2024, na 16 jaar dienstverband, aangegeven per 1 januari 2025 te stoppen bij Museum Stad Appingedam. Tijdens de kerstborrel in december 2024 namen vrijwilligers en het bestuur afscheid van haar en bedankten haar voor haar jarenlange inzet. Sabine Nienhuis en Suzan Veldpape nemen met ingang van 1 januari 2025 haar taken over. In het voorjaar van 2025 wordt een definitief besluit genomen over de invulling van de vrijgekomen functie.

8.2 Vrijwilligers

Naast de vaste medewerkers zijn er een aantal vrijwilligers met een coördinerende taak. Zij zijn het eerste aanspreekpunten voor de vrijwilligers en ondersteunen de directeur en managementassistent:

José Boerstool – coördinator depot

Gerda Hindriks – coördinator balie.

De ca. 35 vrijwilligers bij MSA zijn onderverdeeld in twee aandachtsgebieden, waar het merendeel van de vrijwilligers aan deelneemt:

- Balie. Ontvangst en informeren bezoekers koffie/thee schenken, verkoop van winkelartikelen.
- Depot. Beheer van het depot in samenwerking met de medewerkers, ondersteuning bij inrichten tentoonstellingen.

Daarnaast zijn er vrijwilligers werkzaam in de volgende aandachtsgebieden:

- Onderhoud. Verrichten van allerlei klusjes in het museum, van het schilderen van de expositieruimte tot het vervangen van lampen.
- Tuin. Onderhouden van de tuin, straatwerk en stoepen.
- Rondleiding. Verzorgen van rondleidingen door het museum en de stad.
- Catering. Verzorgen van catering bij openingen van tentoonstellingen en andere activiteiten.

Sommige vrijwilligers nemen deel in meerdere aandachtsgebieden.

Tot slot verzorgt vrijwilliger Dirk van Impe, expert op het gebied van kalkovens, rondleidingen in en bij kalkoven De Fivel.

Opening tentoonstelling met vrijwilligers en genodigden

Drie ochtenden in het jaar wordt er een schoonmaakochtend door de vrijwilligers georganiseerd, waarbij een bepaald deel van het museum extra onderhanden worden genomen.

In 2024 vond er vier keer een vrijwilligersvergadering plaats. Op maandag 15 september was het jaarlijkse uitje met de vrijwilligers. Deze keer maakten we, onder leiding van gastconservator Jochem Abbes, een excursie door het Duitse Emsland en bezochten we Stadtmuseum Meppen.

Het museum heeft in 2024 drie inloopochtenden voor vrijwilligers georganiseerd en heeft vier nieuwe vrijwilligers mogen verwelkomen. Helaas moesten we ook afscheid nemen van twee vrijwilligers. We zijn trots op onze hechte groep vrijwilligers, van wie de meesten al meer dan tien jaar met toewijding in het museum werken. De vrijwilligers ontvangen geen vrijwilligersvergoeding, maar wel reiskostenvergoeding.

8.3 Bestuur stichting Museum Stad Appingedam

Het bestuur bestaat uit mensen met verschillende achtergronden en expertise. In 2024 bestond het bestuur uit de volgende leden:

Dhr. S. Helfrich, voorzitter

Mevr. J.G. de Jonge, secretaris

Dhr. J. Pilon, penningmeester

Dhr. R. Hadders, vice-voorzitter

Dhr. F. Meijer

Mevr. A. Koopman (afgetreden 2024)

Mevr. A. De Smidt (aangetreden 2024)

In 2024 heeft het bestuur, naar aanleiding van het negatieve advies van de Kunstraad en het beëindigen van het dienstverband van Cynthia Heinen, vaker vergaderd dan gebruikelijk.

8.4 Culturele Codes

Het bestuur volgt de richtlijnen van de Governance Code Cultuur in samenstelling, aantreden, aftreden, toezicht en verantwoording. De onbezoldigde bestuursleden hebben zitting op persoonlijke titel, er is geen eigen belang bij het vervullen van hun functie.

Het bestuur bepaalt samen met de directie het beleid, stelt het beleid vast, en ziet toe op de juiste uitvoering ervan. Het dagelijks bestuur van het museum is in handen van directeur Cynthia Heinen. Zij wordt bij haar dagelijkse werkzaamheden ondersteund door een managementassistent.

De salariering en arbeidsvoorwaarden van directeur en medewerkers worden bepaald door het bestuur, op basis van de Fair Practice Code, maar het blijkt ook in 2024 financieel uitdagend om te kunnen voldoen aan de richtlijnen van fair pay. De directeur heeft jaarlijks een functioneringsgesprek met het bestuur, de medewerkers hebben jaarlijks een functioneringsgesprek met de directeur. De directeur is aanwezig bij de bestuursvergaderingen. Vier keer per jaar organiseert de directeur een vrijwilligersoverleg.

Zowel in de bedrijfsvoering als in de organisatie streeft MSA ernaar om aan te sluiten bij de code diversiteit en inclusie. Hoewel bij het aannemen van nieuwe medewerkers, vrijwilligers en bestuursleden aandacht wordt besteed aan diversiteit, wat betreft leeftijd, geslacht, achtergrond en competenties, blijft een multiculturele samenstelling van vrijwilligers en medewerkers in het museum een uitdaging. Op andere gebieden heeft het museum de aansluiting al wel kunnen maken:

- MSA biedt gelegenheid aan mensen met een arbeidsbeperking om toch aan het arbeidsproces deel te kunnen nemen. Zo werd ons vrijwilligersteam ook in 2024 verrijkt door mensen met een arbeidsbeperking, die bij het museum een waardevolle rol vervullen.
- Bij het ontwikkelen van nieuwe tentoonstellingen en in de nieuwe vaste presentatie worden de richtlijnen van de code diversiteit en inclusie gebruikt als leidraad, bijvoorbeeld bij het vaststellen van de thema's van de tentoonstellingen en in de objectomschrijving.
- Het museum was in 2024 op verschillende momenten in het jaar gratis toegankelijk, waardoor ook mensen met een beperkter budget de kans krijgen om het museum te bezoeken.

9 Donateurs, sponsors, subsidiegevers en partners

Het museum heeft bijna 300 donateurs die jaarlijks tenminste € 20,- euro bijdragen. Alles wat zij daarboven doneren komt in het aankoopfonds. Dit fonds wordt gereserveerd voor collectieaankopen die een belangrijke aanvulling zijn op de collectie, zoals de eerdergenoemde zilveren brandewijnkom van Reinder Frima.

MSA wordt jaarlijks financieel gesteund door de volgende overheden:

- Provincie Groningen
- Gemeente Eemsdelta

MSA beschikt over een uitgebreid netwerk van lokale en bovenregionale contacten en/of heeft een samenwerking met diverse instellingen:

- Marketing Eemsdelta
- Stichting BICSA
- Erfgoedpartners
- Stichting Kunst & Cultuur
- Cultureel Platform Eemsdelta
- IVAK
- Stichting AIPOF
- Groninger Archieven
- Coöperatie Sterke Musea
- Hoogelandmuseum
- Veenkoloniaal Museum
- Jan Menze van Diepenstichting
- Museum Helmantel
- Molukse werkgroep Appingedam
- Wild Sea BV
- Stadsmusea Aurich, Leer en Meppen (D).

Het museum heeft een ANBI-status, wat onder andere inhoudt dat de jaarverslagen en jaarcijfers terug te vinden zijn op de website van het museum.

Bijlage

- Jaarrekening

10 Een blik op de toekomst

Wij zijn heel blij dat de provincie de belangrijke positie van het museum in de keten van het regionale museale erfgoed erkent en met de daaruit voortvloeiende toekenning van de tweejarige subsidie. Dit is een waardevol besluit, niet alleen voor ons als museum, maar voor het culturele landschap van de regio als geheel. In 2025 gaan wij dan ook met een vernieuwd enthousiasme en een frisse blik verder, met een focus op de vernieuwing van onze vaste presentatie en het ontwikkeltraject.

De vernieuwing is niet alleen een kans om onze collectie op een eigentijdse en toegankelijke manier te presenteren, maar ook om onze rol als cultureel middelpunt in de regio te versterken. Met dit vernieuwingsproject willen wij aansluiten bij de vier pijlers van de cultuurvisie van de gemeente en de strategische doelstellingen van de cultuurnota van de provincie Groningen.

De komende jaren willen we de relatie tussen het museum, de regio en haar bewoners verder uitbouwen. We willen niet alleen een plek zijn waar men het verleden kan ervaren, maar ook een inspirerende ruimte bieden voor discussie, ontmoeting en reflectie. Met de steun van de provincie en de gemeente willen wij ervoor zorgen dat het museum een plek blijft waar iedereen zich verbonden voelt met het regionale erfgoed, en waar we gezamenlijk bouwen aan een 'CultuurThuis' die het culturele landschap in Groningen verder versterkt.

